

[Erik Appel.]

om denne havde maattet tilrettelægges forskelligt fra Sted til Sted. Jeg har Grund til at mene, at de sønderjyske Skolemyndigheder vilde have paataget sig denne Opgave og ogsaa vilde have kunnet løse den i Forstaaelse med de forhaandenværende Lærerkrafter. Undervisningsministeriet veg imidlertid tilbage for at gaa den Vej, hvilket jeg maa beklage, idet den vedvarende Ferie har været til sjælelig Skade for de store Børn i Byerne. Det forekommer mig — dette har dog ikke særlig Adresse til Administrationen —, at man har været mere optaget af at give Lærerne en tiltrængt Afstraffelse end af at sørge for Børnenes gode Beskæftigelse.

Den højtærede Minister maa dog siges at være sagesløs i det her fremhævede Forhold saa vel som i det midlertidige Skolelovsforslags Fremkomst. At Forslaget fremlægges uforandret, tager jeg som en Loyaltethandling mod den tidligere Undervisningsminister, det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen, der kun ved Enkeltmands Indgriben blev forhindret i at fremsætte Forslaget.

Inden jeg gaar over til at gøre Bemærkninger til Lovforslaget, skal jeg tillade mig at fremsætte nogle Betragtninger over det tyske Skolevæsen.

Det er rigtigt fremhævet af den højtærede Undervisningsminister, at det tyske Mindretal efterhaanden foretrak Privatskoleformen fremfor Folkeskoleformen, men denne Tilbøjelighed traadte dog først stærkt frem efter Nationalsocialismens Overtagelse af Magten i Tyskland. Vi oplevede da i Grænseegnene en Propaganda for national-socialistisk Tankegang, der sagde Sparto til alt, hvad der tidligere Historien igennem er paaført Landsdelen fra tysk Side, og det er ikke hverken lempeligt eller lidt. Tilbageførelsestanken til det tyske Rige, som tidligere Folketingsmand Pastor Johannes Schmidt ikke havde undset sig ved at sætte i Omløb, fik nu stærk Næring. Det gjaldt om at være paa den rette Side, naar Tilbageførelsen fandt Sted, saa man kunde blive modtaget med fuld Honnør. De først ansatte Lærere ved de nye Privatskoler gik med stor Iver til deres Opgave, de indførte nye Kampsange og Slagsange, og de søgte at faa baade Børnene og de unge ind i de Organisationer, der nu spillede saa stor en Rolle i Tysklands Opdragelse af Børn og Ungdom. Ja, man saa ogsaa Forældre give sig ind under en vis militærisk Opøvelse som Kolonnemarch og Strækmarch, Kasten med Haandgranater m. m.

Det meste af dette ebbede dog efter-

haanden ud, og i de senere Aar har der været noget afdæmpede Forhold i den Henseende. Det hindrede ikke, at stærkt nazistisk optagne Lærere har fortsat deres Propaganda stedvis og derved været Aarsag til voksende Uvilje fra den danske Befolknings Side. Jeg maa dog mene, at Paavirkning har gjort sig stærkere gældende uden for Skolen, hvor den i Ungdomsarbejdet er vedblevet til det sidste. Børn lader sig lykkeligvis ikke saa let opfanatisere som unge. Trods denne Afdæmpning har der været tilstrækkeligt Grundlag for at lukke Skolerne baade af Hensyn til Lærerne og Lærebøgerne. Hvor stor en Rolle de sidste har spillet, er jeg ikke ganske klar over. I Folkeskolerne bruges Lærebøger ikke, og Privatskolerne afviger i den Henseende ikke meget fra Folkeskolerne, idet de har samme Undervisningsplan.

Jeg har undersøgt Forholdene i den Privatskole, der er Ellehus nærmest. Det nazistiske Stof findes her i den ny Udgave af Sangbogen og Læsebogen og Regnebogen og gør sig kun gældende over for de større Børn fra 12 til 14 Aar. Den første Lærer ved Skolen sang meget med Børnene, men den nuværende, der midlertidigt opholder sig i Faarhuslejren, synger kun Morgensang med dem, og der bruger han baade religiøse og andre Sange, f. Eks. Horst Wesselsangen og den ældre Kampsang: Deutschland, Deutschland über alles in der Welt. Men ogsaa Ungdomsføreren Balduv von Schirachs Sang synges med følgende Omkvæd, som jeg med Formandens Tilladelse vil citere paa Tysk: „Unsre Fahne flattert uns voran. In die Zukunft ziehen wir Mann für Mann. Wir marschieren für Hitler durch Nacht und durch Not mit der Fahne der Jugend für Freiheit und Brot. Unsre Fahne flattert uns voran, unsre Fahne ist die neue Zeit, und die Fahne führt uns in die Ewigkeit! Ja, die Fahne ist mehr als der Tod.“

Det kan i denne Sammenhæng have Interesse at minde om, at efter Köller-Politikens Hærgning kom der en mildere Kurs i Nordslesvig, og Lærerne fik fra Regeringen en Henstilling om at indstille sig paa Fredsvirksomhed. Det blev da betydet dem, at der var visse Sange, der ikke maatte synges, og deriblandt var den ellers saa hyppigt anvendte Reiters Morgensang, hvis første Vers i dansk prosaisk Oversættelse lyder saadan:

„Morgenrøde, Morgenrøde, lyser du for mig til en tidlig Død. Snart vil Trompeterne blæse, da maa jeg lade mit Liv, jeg og mange Kammerater.“